

Hantering av problemskapande beteende – bemötande och förhållningssätt

Bo Hejlskov Jørgensen

Leg. psykolog

Vem har
problem?

www.psykologcompagniet.dk

Psyk

Problemskapande beteende

- Beteende som skapar problem
 - För vem?
 - Beteendet kan vara meningsfullt för brukaren
- Beteende som “pisses you off”
 - Det är således våra känslor, som definierar beteendet som problemskapande

Psyk

Utgångspunkt

**Människor, som kan uppföra sig,
gör det**

(Ross Greene)

Psyk

Utgångspunkt

- Problemskapande beteende är därför ett resultat av att barnet inte har tillräckliga förutsättningar för att möta omgivningens krav, ex
 - Exekutiva funktioner
 - Flexibilitet
 - Förståelse, begåvning
 - Kommunikationförmåga
 - Följsamhet
 - Överskott

Psyk

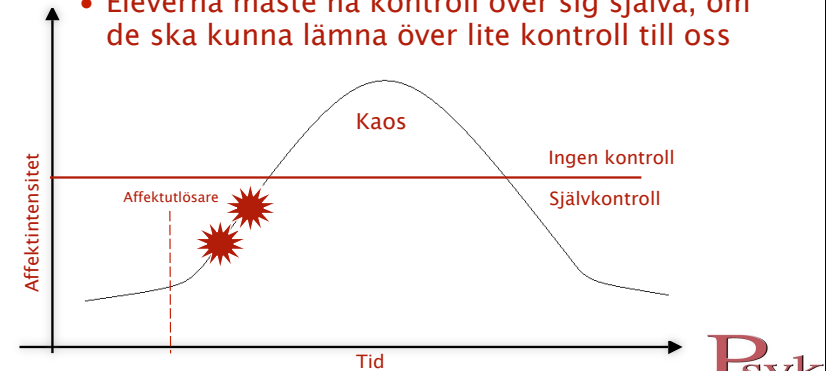
Förhållningsätt

- Vi måste därför göra upp med uppfostringstänkande
 - Våra elever är hos oss därför att vanlig fostran inte fungerar

Psyk

Förhållningsätt

- Kontroll
 - Eleverna måste ha kontroll över sig själva, om de ska kunna lämna över lite kontroll till oss

Förhållningsätt

- Kontroll
 - Lättare problemskapande beteende är oftast strategier för att bevara kontrollen
 - Strategierna kan vara
 - Att gå två steg baklänges
 - Att vägra
 - Glåpord
 - Att springa bort
 - Att bita sig i handen
 - Våldsamt problemskapande beteende handlar oftast om att man förlorat kontrollen
 - Slag, spark, bett, skadegörelse etc.

Psyk

Förhållningsätt

- Man måste därför skilja mellan farligt och icke-farligt beteende
- Farligt beteende hanteras i situationen, icke-farligt när det är lugnt igen
 - Farligt (kaosbeteende):
 - Slag, spark, bett
 - Våldsamt självskadande beteende
 - Icke-farligt (strategiskt beteende):
 - Olydnad, vägran
 - Glåpord
 - Skära sig i armen, bita sig i handen, riva av naglar

Psyk

Förhållningsätt

- När man är tillsammans med någon man har tillit till bevarar man kontrollen bättre
- Våra metoder kan mätas med dessa två
 - Hjälper de eleven att bevara självkontrollen?
 - Ökar de tilliten till personalen?
- Det kräver att personalen kan släppa kontrollen!

Förhållningsätt

- Konsekvens
 - Varför en konsekvent pedagogik?
 - Förutsägbarhet, tydlighet och trygghet?
 - Vissa elever har nersatt känsla för sammanhang
 - Och kan därför inte förutsäga andras beteende
 - Eller personalens krav
 - Eller oförutsägbara krav på total underdånighet?

Kravanpassning

- Förbered på krav
 - Tid
 - Att bli redo och färdig
 - Mutor och övergångshandlingar
 - Påminnelser utan press
- Och om man har kommit för långt:

Kravanpassning

Det är aldrig för sent att ge upp!
(Ronny Eriksson)

Affekt

- Det finns ett antal grundläggande affekter alla människor i hela världen har:
 - Glädje
 - Övrraskning
 - Ilska
 - Ångest
 - Frukta
 - Ledsnad
 - Skam
 - Avsmak
 - Avsky

Psyk

Affektsmitta

- Affekt smittar – när du är ledsen, blir jag ledsen

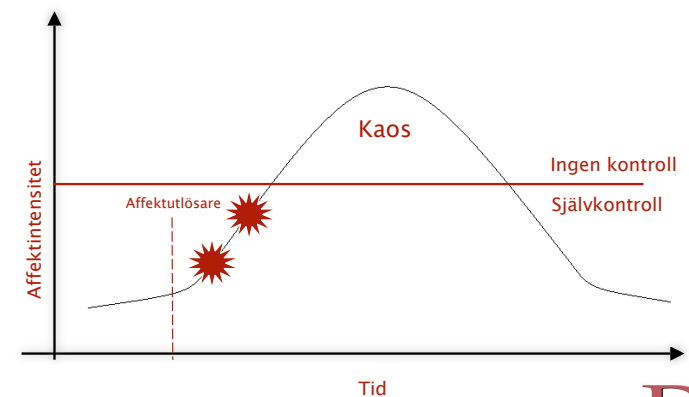
Psyk

Låg-affektivt bemötande

- Alla barn är födda med förmågan till affektsmitta
- Det är det första ledet i empatiutvecklingen
- Barn med autismtillstånd har ofta svårigheter med den fortsatta empatiutvecklingen
- Man utvecklar inte förmågan att skilja mellan egna och andras affekter
- Därför reagerar vissa människor på ilska med
 - Ilska, och därför fungerar skäll inte
 - Ångest, därför att de går i kaos

Psyk

Affektutbrott

Psyk

Låg-affektivt bemötande

- Dämpa känslouttrycken
- Undvik ögonkontakt och beröring vid konflikt
- Respektera det personliga utrymmet
 - Varje gång du vill gå ett steg framåt, ska du gå två steg baklänges
 - Placera dig inte mitt emot eleven
- Sätt dig, gärna på golvet, när eleven blir orolig
 - Undvik att markera dig fysiskt
- Undvik att smittas av elevens oro
- Se till att smitta eleven med ditt lugn

Psyk

Avledning

- Avledningar funkar bättre än krav
 - Flyttar fokus från begynnande affektintensitet
 - Avledningar upplevs inte som belöning av negativt beteende
 - Om vi enkelt kunde belöna och främja vilket beteende vi ville hade vi nog inga problem...
 - Avledningar minskar risken för användning av fysisk makt
- Avled med affekt
 - Humor
 - Affektbefrielse
- Avled med handfasta medel – glass är bättre än konflikter

Psyk

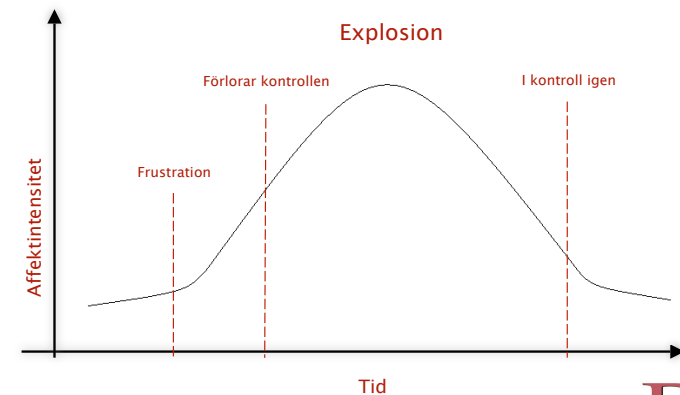
Principer

- Människor, som kan uppföra sig, gör det
- Du bär ansvaret för elevens beteende
- Pedagogik måste ha som mål att eleven har kontrollen över sig själv
- Kravanpassa
- Skapa lugn – varje gång, du har lust att gå ett steg framåt, ska du gå två steg baklänges
- Avled – glass är bättre än konflikter

Psyk

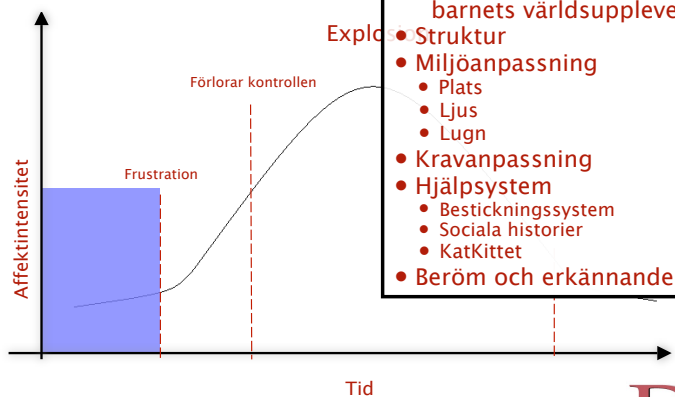
Konflikt – affektutbrott

Whitakers konfliktmodell

Psyk

Vardagen

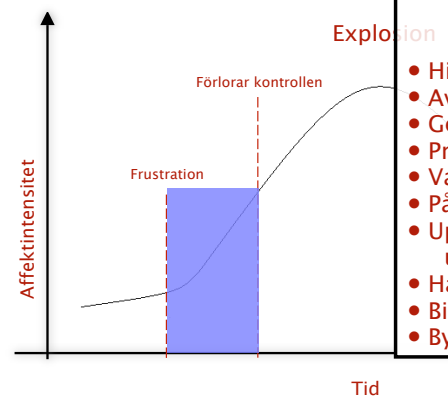

Vardagsstrategier:

- Bygger på förståelse för barnets världsupplevelse
- Struktur
- Miljöanpassning
 - Plats
 - Ljus
 - Lugn
- Kravanpassning
- Hjälpsystem
 - Bestickningssystem
 - Sociala historier
 - KatKittet
- Beröm och erkännande

Psyk

Upptrappning

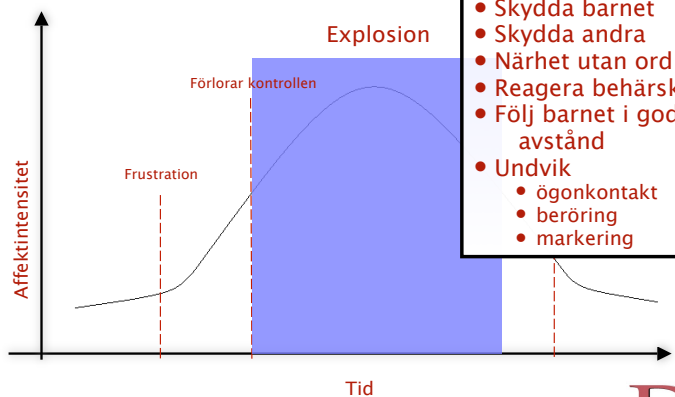

Lösningstrategier:

- Undvik
 - ögonkontakt
 - beröring
 - markering
- Hitta orsaken och avvärj
- Avled
- Ge valmöjligheter
- Prata lugnt
- Vara behärskad
- Påminna om regler
- Upprepa meddelande utan press
- Håll avstånd
- Biljardtricket
- Byt personal

Psyk

Explosion

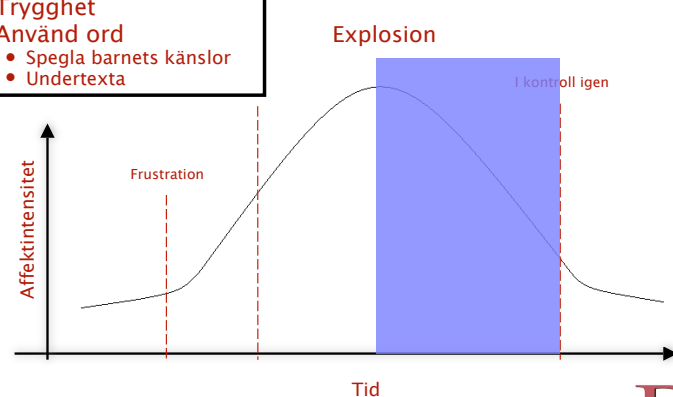

Containestrategier:

- Sondera terrängen
- Skydda barnet
- Skydda andra
- Närhet utan ord
- Reagera behärskat
- Följ barnet i god avstånd
- Undvik
 - ögonkontakt
 - beröring
 - markering

Psyk

Stabilisering

Uppsamlingsstrategier:

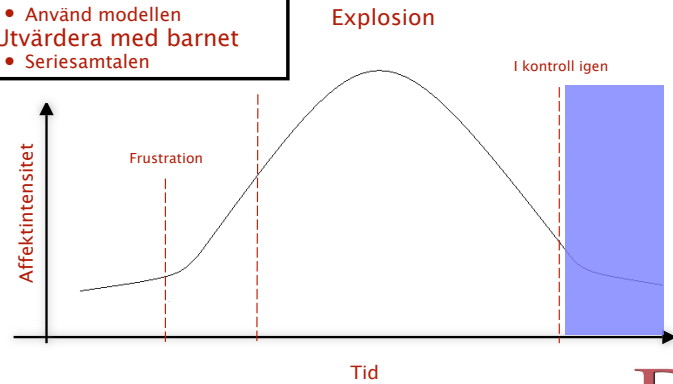
- Närhet
- Trygghet
- Använd ord
 - Spegla barnets känslor
 - Undertexta

Psyk

Utvärdering

Utvärderingsstrategier:

- Utvärdera själv
- Utvärdera med andra
 - Använd modellen
- Utvärdera med barnet
 - Seriesamtalen

Psyk

Om bemötande och förhållningsätt

Till minne av

Christer Magnusson, 32 år † 2006

Jasin Tallman, 12 år, † 1993
Jamar Griffiths 15 år † 1994
Zouhair Jadeed, 22 år † 1992
Casey Collier, 17 år, † 1993
Tristan Sovern, 16 år † 1998
Kristal Mayon-Ceniceros, 16 år † 1999
Zoe Fairly, 21 år, † 1995
David Falconer, 23 år † 1994
Latasha Bush, 15 år † 2002
Krystal Tibbits, 3 år † 1995
Maria Mendoza, 14 år † 2003
Edith Campos, 15 år, † 1997
Melissa Neyman, 19 år, † 1997
Willie Wright, 9 år † 2000
Michael Garcia, 12 år † 2005
Omega Leach, 17 år † 2007

Orlena Parker, 15 år, † 2003
Gareth Myatt, 15 år † 2004
Azrar Ayub, 24 år † 2004
Shirley Arciszewski, 12 år, † 2005
Shinaul McGraw, 12 år † 1997
Jamal Odum, 9 år, † 2003
Timothy Thomas, 9 år, † 1999
Andrew McClain, 9 år † 1998
Angellika Arndt, 7 år † 2006
Candace Newmaker, 10 år † 2000
Cedric Napoleon, 14 år † 2002
Chris Campbell, 13 år, † 1997
Donderey Rogers, 14 år, † 2002
Dustin Phelps, 14 år † 1998
Earl Smith, 9 år † 1995
Jeffrey Bogrett, 9 år † 1995

Andrew McClain, 12 år † 1998
Stephanie Jobin, 13 år, † 1998
Mark Soares, 15 år, † 1998
Mark Draheim, 14 år, † 1999
Willie Wright, 15 år, † 2000
Randy Steele, 9 år, † 2000
Bobbie Sue Thomas, 17 år † 1996
Matthew Goodman, 14 år, † 2002
Charles Mancill, 22 år, † 2002
Matthew Vick, 23 år, † 2002
Orlena Parker, 15 år, † 2003
Darryl Thompson, 15 år 2006
Michael Renner-Lewis, 15 år, † 2004
Travis Parker, 13 år, † 2005
Sabrina Day 15 år † 2000
Robert Rollins, 12 år † 1997

www.millfieldscharter.org

bo@psykologcompagniet.dk

Psyk